

Čís. 69.

Původcem násilnosti po rozumu § 84 tr. z. není míněn jen návodce nebo strůjce, nýbrž každý přímý pachatel, jenž účastnil se násilnosti ve vlastním zájmu, pro svůj vlastní účel.

(Rozh. ze dne 22. července 1919, Kr I 337/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu jako výmínečného senátu v Hoře Kutné a to, pokud obžalovaní byli vinnými uznání zločinem veřejného násilí dle § 83 tr. z., z těchto

důvodů:

Výroku o vině na zločinu veřejného násilí dle § 83 tr. z. vytýkají stěžovatelé, že výrok nálezačského soudu, pokud sledává v nich původce násilí, jest v odporu se samotnou obžalobou a se svědeckými výpověďmi a nezakládá se na žádných pozitivně zjištěných skutečnostech. Uplatňují tudíž stěžovatelé po této stránce věcně jen důvod § 281 č. 5 tr. ř., ale zřejmě neprávem. Z vývodů stížnosti, dle nichž není prý dokázáno, kdo první do krámu vnikl a, že by se byli stěžovatelé na provedení společné krádeže a loupeže umluvili, plyne, že výtky shora řečené tkví v tom, že stěžovatelé vkládají do výrazu »původce takovéto násilnosti« v § 84 tr. z. význam, jakého tento výraz zde nemá. Zákon, rozeznává v § 84 tr. z. mezi původci a pomocníky, dává zřejmě na srozuměnou, že původcem nemíní zde, jako na př. v § 5 nebo 44 e) tr. z., jen návodce nebo strůjce, nýbrž každého přímého pachatele, jenž nepředsevzal čin v cizím zájmu, byv jiným k tomu zjednán, nýbrž ve vlastním zájmu, pro svůj vlastní účel. Přímé pachatelství všech tří stěžovatelů v naznačeném směru rozsudek zjišťuje, aniž byla by stížnost s to, po této stránce něco rozsudku vytknouti. Její výtky týkají se okolností, pro skutkovou podstatu zločinu dle § 83 tr. z. veskrze nezávažných. Ostatně otázka, byli-li stěžovatelé původci násilí ve smyslu § 84 tr. z., měla by význam pro tuto trestní záležitost jen tehda, kdyby dle § 84 tr. z. slušelo se trest vyměřiti, čemuž však dle § 34, pokud se týče §§ 34 a 35 tr. z. není tak.

Čís. 70.

K skutkové povaze zločinu dle § 19, odst. 2 zákona o falšování potravin ze dne 16. ledna 1896 čís. 89 ř. z. na rok 1897 vyhledává se též, by pachatel byl si vědom nebezpečí, tam naznačeného.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1919, Kr I 17/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Roberta G. do rozsudku zemského trestního soudu v Praze, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným zločinem ve smyslu § 19, odst. 2 zákona ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z. z roku 1897.

Obhájce připustil, že skutková povaha zločinu ve smyslu § 19 odst. 2 zák. ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. z. z roku 1897 obžalovanému za vinu kladeného je v objektivním směru dána a že v ohledu tomto zjištění soudní jsou bezvadna, popřel to však, pokud jde o subjektivní stránku skutkové povahy. V důvodech naříkaného rozsudku schází prý zjištění, zda obžalovaný, prodávaje závadné maso, byl si vědom, že jednal takovým způsobem, že z toho vzniknouti může ve větším rozsahu nebezpečí pro život neb zdraví lidí. Toto zjištění jest prý nezbytně nutným, by bylo lze mluvit o zločinu falšování potravin, jehož pojem jest prý v § 19 odst. 2 cit. zák. zvláště vytknut a k jehož skutkovým znakům kromě oněch v § 18 l. c) obsažených náleží také ten, by čin spáchán byl za okolností, z kterých vzniknouti může nebezpečí pro život neb zdraví lidí ve větším rozsahu. Tento posléze uvedený znak skutkový musí prý býti dán nejen objektivně, nýbrž i subjektivně, ježto po rozumu § 1 tr. z. může býti zločinný skutek přičítán za vinu jen tenkrát, jestli každý jeho znak proniknut zlým úmyslem. Poněvadž však v tomto případě ono vědomí zjištěno není, lze prý mluvit pouze o přečinu dle § 18 a nikoli o zločinu dle § 19 odst. 2 cit. zák., takže rozsudek je stížen zmatečností dle § 281 č. 10 tr. ř. Naproti tomu hájil zástupce generální prokuratury stanovisko, že § 19 odst. 2 cit. zákona nestanoví žádný nový trestný čin, nýbrž vytyčuje pouze další určitý objektivní znak, který, jsou-li tu předpoklady § 18 lit. c), podmiňuje vyšší trestnost dle uvedeného odstavce. V daném případě stačí prý proto úplně, je-li možnost vzejítí většího nebezpečí zjištěna objektivně. Zrušovací soud sdílí, pokud jde o právní stránku nadhozené otázky, náhled obhájcův, že k vině dle § 19 odst. 2 zák. o potravinách je v subjektivním směru nezbytně zapotřebí také vědomí pachatelova, že z okolností, za kterých se činu dopustil, může ve větším rozsahu vzejítí nebezpečí pro život neb zdraví lidí, a že proto vědomí toto patří k náležitostem skutkové povahy zločinu falšování potravin. To vychází jasně na jevo z porovnání odstavce prvního a druhého § 19 cit. zák. V odstavci prvním se určuje, že za přečin dle § 18 vyměřiti se má vyšší trest, přivoděno-li některým z trestných jednání, v § 18 uvedených, těžké poškození neb smrt člověka. V odstavci tomto jedná se výhradně o zvýšení trestu, jež nastati má, měl-li čin v zápětí některý ze zmíněných těžkých následků. Pro zvýšení toto jest rozhodnou jen holá skutečnost těžkého poškození neb smrti člověka. Neběží zde proto o nějaký znak skutkové povahy, nýbrž jen o moment měnící trestnost, ohledně kterého není nic více zapotřebí, nežli, by byl objektivně splněn a ohledně něhož není třeba, by byl pojat také do úmyslu pachatelova. Odstavec druhý § 19 lit. c) stanoví však, kdy přečin dle § 19 zák. o potravinách přechází ve skutkovou podstatu zločinu. Tomu jest tak, jak zákon praví, tehdy, spácháno-li některé z trestných jednání, v § 18 uvedených za okolností, že z toho vzniknouti může ve větším rozsahu nebezpečí pro život neb zdraví lidí. Tu se jedná o nový zvláštní trestný čin se zločinnou kvalifikací, při kterém dle základní zásady § 1 tr. z. musí býti každý znak skutkový prostoupen zlým úmyslem. Aby tudíž založena byla zodpovědnost ve smyslu odstavce 2 § 19 lit. c), musí býti v subjektivním ohledu dáno a zjištěno nejen vědomí dle § 18 vyžadované, že potraviny, jež se zhotovují, prodávají neb jinak upotřebují, jsou s to poškoditi zdraví lidské, nýbrž také vědomí pachatelovo o tom, že spáchal čin za takových okolností, z kterých vzejítí mohlo ve

větším rozsahu nebezpečí pro život a zdraví lidí. Zjištění ryze objektivní skutečnosti, že čin byl spáchán za zmíněných okolností, nestačí, poněvadž činnost tuto považovati lze za zločinnou jen tehdy, byla-li podniknuta ve zlém úmyslu, jenž při zločinu falšování potravin spočívá v naznačeném vědomí o možnosti vzejití většího nebezpečí. Naproti tomu jest však obhájce v nepravu, dovozuje, že zjištění posléze uvedeného vědomí není z rozsudku v odpor vzatého patrné. Ve smyslu § 270 čís. 7 tr. ř., ku kterému obhájce poukázal, není zapotřebí, by žádané zjištění bylo v důvodech rozsudku vyznačeno výslovně a přímo; stačí, když soud otázkou příslušnou se zabýval, jak zde o tom svědčí vývody rozsudku a když zjištěny jsou okolnosti neb činy obžalovaného, ze kterých zmíněné vědomí obžalovaného zjevně a s logickou nutností vyplývá. Jímí jsou: vědomí obžalovaného, že maso jím prodávané jest naprosto nezpůsobilé k požívání lidskému a že přes vědomí toto maso ono prodával. Že provozoval obchod s masem tím přímo po živnostensku a po drahnou dobu a že celá řada lidí závadné maso od obžalovaného kupovala, k čemuž přistupuje, že pro kruh osob, které zkažené maso požívaly a byly tudíž ohroženy, nepřicházejí v úvahu pouze kupitelé, rýbrž i osoby, pro které maso to bylo určeno. Tomu, že obžalovaný i tohoto dosahu svého jednání byl si vědom, nasvědčuje zejména okolnost, že svědkyni Annu M. upozorňoval, aby dala pozor, »má-li rodinu, aby nespokli nějakou kostičku«. Těmito zjištěnými skutečnostmi a činy obžalovaného je zjištěno také zároveň vědomí obžalovaného, že jednal za takových okolností, z kterých vzejití mohlo ve větším rozsahu nebezpečí pro život neb zdraví lidí, o kterémžto vědomí možno tím méně pochybovati, ježto obžalovanému nelze upříti normální míru schopnosti usuzovací a poznávací a tudíž způsobilost, by si uvědomil to, co je a musí býti pro každého člověka normálního myšlení naprosto patrným. Je proto pro skutkovou povahu zločinnou dle § 19 odst. 2 lit. c) požadovaný objektivní moment prostoupen také potřebným zlým úmyslem, takže čin obžalovaného byl právem podřazen pod zmíněné ustanovení zákona.

Čís. 71.

Předražování. Čaj jest předmětem potřeby, chráněným proti předražování.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1919, Kr I 168/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po veřejném líčení zmateční stížnost obžalované Anny Z. do rozsudku krajského soudu v Táboře, jímž stěžovatelka byla uznána vinnou přečinem dle § 20 č. 2a) cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z.

Důvody:

Předmětem jednání při části zmateční stížnosti soudnímu roku vyhrazené je otázka, náleží-li čaj k předmětům potřeby po rozumu § 20 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. K otázce té dlužno přisvědčiti. Dle § 1 cís. nař. rozumějí se výrazem »předměty potřeby« věci movité, sloužící přímo nebo nepřímo životním potřebám lidí a domácích zvířat.